

Dit document maakt gebruik van bladwijzers.

INGETROKKEN PER 5 APRIL 2019

NBA Alert 40

Controle van de Solvabiliteit II Toezichtrapportages bij verzekeraars

1 december 2016

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Status NBA Alert

Een NBA Alert wordt uitgebracht naar aanleiding van een nieuwe ontwikkeling. Deze publicatie kan vooruitlopen op een wijziging in een verordening, een nader voorschrift of eventueel tot NBA-vaktechnische toelichtingen. Een NBA Alert vervalt altijd na één jaar tenzij de looptijd expliciet wordt verlengd.

Controle van de Solvabiliteit II Toezichtrapportages bij verzekeraars

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Reikwijdte van de Alert	5
3	Controle Solvabiliteit II Toezichtrapportage	6
3.1	Toezichtverslagstaten	6
3.2	Materialiteit	6
3.3	Controle-aanpak Solvabiliteit II	8
3.4	Schattingsonzekerheid	9
3.5	Controle van solvabiliteit groepsrapportage	10
3.6	Foutevaluatie	10
3.7	Niet onder de controle vallende toezichtverslagstaten	11
3.8	Controledossier	11
4	Rapportage	12
4.1	Controleverklaring	12
4.2	Gedetailleerd rapport/accountantsverslag Solvabiliteit II Toezichtrapportage	13
5	Overige zaken	14
5.1	Openbaar verslag/rapport over de Solvabiliteit en Financiële toestand	14
5.2	Solvabiliteit II uitkomsten in bestuursverslag en de jaarrekening 2016	14
5.3	NBA-handreiking 1104	14
5.4	Digitale certificering	15
	Bijlage 1 Overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek	16
	Bijlage 2 Overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek	18

1 Inleiding

De Richtlijn Solvabiliteit II is per 1 januari 2016 in de Wet op het financieel toezicht en lagere regelgeving ingevoerd. De eerste ervaringen met Solvabiliteit II zijn door externe accountants veelal opgedaan bij de door (her)verzekeraars in 2016 opgeleverde Solvency II Day One rapportages. Hierop zijn specifiek overeengekomen werkzaamheden uitgevoerd. De externe accountant verricht controlewerkzaamheden op een deel van de Solvabiliteit II toezichtrapportage¹ over 2016, waarbij de toezichtrapportage voor solo-entiteiten uiterlijk 20 mei 2017 zal moeten worden ingediend. De groepstoezichtrapportage zal uiterlijk 1 juli 2017 moeten worden ingediend.

De bepalingen van Solvabiliteit II zijn van toepassing op de zogeheten 'Richtlijnverzekeraars'. Twee groepen verzekeraars vallen niet onder Solvabiliteit II vanwege hun geringe omvang (verzekeraars met beperkte risico-omvang) en/of branche waarin zij werkzaam zijn:

- Kleine verzekeraars met bruto premie-inkomsten van jaarlijks minder dan 5 miljoen euro en technische voorzieningen van minder dan 25 miljoen euro (waarbij schadeverzekeraars geen aansprakelijkheids-, krediet- en borgtochtverzekeringsrisico's dekken - tenzij als bijkomend risico), alsmede vrijgestelde verzekeraars; en
- Natura-uitvaartverzekeraars.

Voor de verzekeraars met beperkte risico-omvang (Basic verzekeraars) geldt een in de Wet op het financieel toezicht (Wft) verankerd regime. De bepaling van de solvabiliteitspositie voor deze verzekeraars komt in belangrijke mate overeen met de bepalingen van de Richtlijn Solvabiliteit II.

---

¹ Toezichtrapportage: periodieke staten die op grond van de Wft door verzekeraars moeten worden opgesteld.

2 Reikwijdte van de Alert

Deze NBA Alert bevat aanwijzingen en overwegingen voor de externe accountants betrokken bij de controle van de toezichtrapportage voor verzekeringsmaatschappijen en geeft aanwijzingen om de oordeelsvorming door deze externe accountants te ondersteunen in de planning en uitvoering van zijn controlewerkzaamheden en de rapportering.

NBA Alerts komen tot stand onder verantwoordelijkheid van de NBA. Verwacht wordt dat accountants kennisnemen van deze aanwijzingen en overwegingen voor zover relevant voor de opdracht. Een accountant die deze aanwijzingen niet toepast, moet erop voorbereid zijn om uit te leggen hoe niettemin is voldaan aan de verplichtingen, basisprincipes en essentiële werkzaamheden uit wet- en regelgeving, die nader zijn behandeld in deze aanwijzingen. De NBA Alert heeft niet de status van beroepsreglementering.

De controle-vereisten en het in de Regeling staten financiële ondernemingen Wft 2011 opgenomen controle-object zijn door DNB op 12 januari 2016 via een wijziging van de Regeling staten financiële ondernemingen Wft gepubliceerd. Met een brief, gedateerd 19 mei 2016, heeft DNB de instellingen geïnformeerd over veranderingen in de accountantscertificering van de toezichtverslagstaten. Hierdoor zijn de ervaringen met de uitvoering van de controle van de Solvabiliteit II toezichtrapportages nog beperkt. De NBA heeft besloten om de praktijk met deze Alert meer aanknopingspunten voor de inrichting van de controle van de toezichtverslagstaten te geven. Mede op basis van de ervaringen die bij de controle van de Solvabiliteit II toezichtverslagstaten over het verslagjaar 2016 zijn opgedaan, wordt in 2017 in een geactualiseerde NBA-handreiking 1104 (Specifieke wettelijke verplichtingen van de interne auditor en de externe accountant in de financiële sector) meer diepgaand op de controleactiviteiten ingegaan. Met de wetswijzigingen van 1 januari 2016 is de NBA-handreiking 1120, *Gebruikmaken van de werkzaamheden van de certificerend actuaris bij de controle van de jaarrekening en de staten van pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen* voor zover het de verzekeringspraktijk betreft niet langer van toepassing.

3 Controle Solvabiliteit II Toezichtrapportage

3.1 Toezichtverslagstaten

Tot en met het boekjaar 2015 waren instellingen op grond van de Wft (toepassing Solvabiliteit I) verplicht jaarlijks toezichtverslagstaten op te stellen. Deze staten bestonden uit een gehele set en een openbare set verslagstaten. Deze staten werden voorzien van een verklaring omtrent de compliance met de Wft afgegeven door een externe accountant. Nadere regels werden ook gesteld met betrekking tot het onderzoek en de waarmerking van deze staten.

Onder Solvabiliteit II zijn in artikel 3:72 (lid 3 en 7) van de Wft en artikel 130 lid 3 en 4 van het Besluit Prudentiële regels Wft (BPR) de nieuwe bepalingen opgenomen ten aanzien van de toezichtverslagstaten voor solo entiteiten. In bijlage 7 van de per 1 januari 2016 van kracht zijnde Regeling staten financiële ondernemingen Wft 2011 (de Regeling) is bepaald welke staten onder de reikwijdte van de werkzaamheden van de accountant vallen. In de Regeling wordt onderscheid gemaakt tussen groep en solo entiteiten. Dit overzicht is opgenomen in [bijlage 1](#) van deze NBA Alert. De door verzekeraars met beperkte risico-omvang in te dienen staten zijn ook onderworpen aan accountantscontrole. In artikel 2.4 van de Regeling prudentieel toezicht verzekeraars met beperkte risico-omvang is bepaald welke staten onder de reikwijdte van de accountant vallen. Het overzicht uit bijlage 3 van de Regeling prudentieel toezicht verzekeraars met beperkte risico-omvang is opgenomen in [bijlage 2](#) van deze NBA Alert.

3.2 Materialiteit

Het is van belang op te merken dat de externe accountant bij de onderstaande overwegingen ten aanzien van materialiteit zich rekenschap geeft dat de af te geven controleverklaring (Zie Par. [4.1.2](#)) een beperkte verspreidingskring kent (dat wil zeggen de instelling en DNB) en dat uit dien hoofde ook meer duiding wordt gegeven aan de toepassing van de materialiteit dan normaliter gebruikelijk is.

Voor wat betreft de toe te passen materialiteit wordt onderscheid gemaakt in:

- Informatie die in direct verband staat met de Solvency Capital Requirement (SCR)-ratio;
- Informatie die niet in direct verband staat met de Solvency Capital Requirement (SCR)-ratio.

Ad a)

De bepaling van de materialiteit is een zaak van professional judgement. Een belangrijk uitgangspunt voor het bepalen van de materialiteit is de SCR-ratio. Deze SCR-ratio is het quotiënt van de in aanmerking te nemen Eligible Own Funds (EOF) en de berekende Solvency Capital Requirement (SCR). Bij de bepaling van de materialiteit wordt een analyse gemaakt van de omstandigheden omtrent de solvabiliteitspositie. Voor wat betreft de solvabiliteitspositie is het van belang dat een eventueel opgetreden fout tot gevolg kan hebben dat:

- de gebruiker ten onrechte tot een bepaalde beslissing komt;
- ten onrechte niet wordt ingegrepen.

Voor de bepaling van de materialiteit in een EUR-bedrag kan daarom gewerkt worden met een bandbreedte ter toetsing van de aanvaardbaarheid van deze materialiteit als acceptabele afwijking van de SCR-ratio.

Het daadwerkelijk door de accountant te hanteren materialiteit als acceptabele afwijking van de SCR-ratio (en daaruit resulterende afwijking in procentpunten) is afhankelijk van kwalitatieve en kwantitatieve factoren. Indicatief voor de kwantitatieve invulling van de materialiteit in de context van deze NBA Alert is een bandbreedte voor de controle in een range tussen de 2% en 5% van de SCR-ratio.

De invulling van de materialiteit binnen de indicatieve bandbreedte is afhankelijk van de marge die er is ten opzichte van intern gestelde interventienormen dan wel ten opzichte van de wettelijk vereiste 100% ratio. Dit zijn bijvoorbeeld:

- het niveau dat van belang is om al dan niet tot uitkering van kapitaal of dividend over te gaan;
- het niveau waarop de instelling zal interveniëren om de solvabiliteitspositie te verbeteren door het aantrekken van aanvullend risicodragend vermogen of het verlagen van de risicopositie;
- het vereiste wettelijke niveau van 100%;

- voor zorgverzekeraars kan bijvoorbeeld ook de relatie tussen de premiestelling en de solvabiliteit in de overwegingen meegenomen worden.

Naarmate de solvabiliteitspositie ruimer is zal de accountant een materialiteit aan de bovenkant van de bandbreedte van 2% tot 5% aanvaardbaar kunnen vinden (en daaruit resulterende afwijking in procentpunten van de SCR-ratio).

Aangezien de SCR-ratio geen absolute waarde in Euro's heeft zal de toegepaste acceptabele afwijking worden vertaald in een controlematerialiteit voor zowel EOF als de SCR. Omdat de risicorichting primair een te hoge representatie van de solvabiliteitspositie betreft zal de externe accountant bij de bepaling van deze materialiteitsniveaus rekening houden met het risico van een overschatting van de EOF en een onderschatting van de SCR. Tevens neemt de accountant de mogelijke afwijking op de absolute waarde in Euro's van de EOF en de SCR in acht, aangezien deze waarde worden gerapporteerd in de set te controleren toezichtverslagstaten. Bij een afwijking op de marktwaardebalans en daarmee op EOF kan er bij de toepassing van de standaardformule sprake zijn van een direct verlagend of verhogend effect op de SCR. De accountant weegt dit mee bij de bepaling van de te accepteren afwijking.

De EOF worden afgeleid uit de economische balans ('Excess of assets over liabilities') waarbij rekening wordt gehouden met de in de Solvency II regelgeving opgenomen maximeringen ten aanzien van de kapitaalelementen. Deze economische balans kent als basis de balans die is gecontroleerd in het kader van de jaarrekeningcontrole met waar nodig aanpassingen van waarderingen en classificaties om te komen tot een marktwaardebalans op basis van voorschriften van de Richtlijn Solvabiliteit II. Bij de bepaling van de aan de controle van de economische balans toe te passen materialiteit houdt de externe accountant daarom rekening met de voor de controle van de jaarrekening toegepaste materialiteit. Bij de controle van de economische balans kan de materialiteit die bij de controle van de jaarrekening is gehanteerd het startpunt zijn. Als sprake is van een grotere invloed van de aanpassing van de waarderingen naar marktwaarde kan ook overwogen worden voor de controle van de economische balans de materialiteit te bepalen als een percentage van het saldo van activa en passiva. Dit percentage zou dan als uitgangspunt gelijk kunnen zijn als het materialiteitsbedrag gehanteerd bij de controle van de jaarrekening uitgedrukt in een percentage van het eigen vermogen in de jaarrekening.

Als de SCR-ratio beneden de wettelijke 100% ligt (of een daling tot beneden dit niveau wordt verwacht) betreft de externe accountant expliciet de marge tot de MCR in de vaststelling van de materialiteit.

Voorbeeld ter illustratie van het bovenstaande

De te controleren positie toont een SCR-ratio van 200% die wordt bepaald uit de EOF (200) en de SCR (100). Bij de controle overweegt de externe accountant voor de controle van de EOF en de SCR in eerste instantie aan te sluiten bij de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole (in het voorbeeld gesteld op 4 (2% van het eigen vermogen)). De externe accountant overweegt het maximale effect op de SCR-ratio en toets deze kwalitatief op basis van interventie grenzen. Ook wordt o.b.v. kwalitatieve overwegingen (type onderneming, de omvang van de SCR-ratio) in de overwegingen meegenomen of het effect binnen een aanvaardbare bandbreedte ligt. De externe accountant zal de materialiteit voor de controle van de toezichtverslagstaten aanpassen indien hier op grond van overwegingen van de externe accountant en berekeningen aanleiding toe is. Op grond van de interne interventiepositie die bijvoorbeeld op 175% is gezet, beoordeeld de accountant in dit voorbeeld een afwijking tot 10 procentpunten van de SCR ratio (5% van de SCR ratio van 200%) als aanvaardbaar. De ruimte na de geaccepteerde afwijking ten opzichte van het interne interventie niveau blijft daarmee nog ruim voldoende.

	Te controleren positie	Jaarrekening materialiteit		Uitwerking materialiteit op componenten
EOF	200	4	2,0%	196
SCR	100	4	4,0%	104
Ratio	200%			188%
			afwijking in %	-11,5%

In het voorbeeld wordt rekening gehouden met een afwijking van 4 in de *eligible own funds* (vanuit het grootste risico een lagere positie). Vervolgens wordt in het voorbeeld als start een monetair gelijke afwijking van de SCR in aanmerking genomen (vanuit het grootste risico een hoger vereist vermogen). Deze initiële keuze impliceert dat de ratio meer dan de bepaalde 10 procentpunten kan afwijken. Om binnen de in dit voorbeeld gestelde bandbreedte voor de materialiteit (of te wel SCR ratio tussen 190 en 210%) te blijven zal de maximale afwijking in de EOF of SCR minder moeten zijn dan het gehanteerde bedrag. Bij de inrichting van de controle kan de accountant er voor kiezen beide of een van beide bedragen te verlagen waardoor de maximale afwijking binnen de in dit voorbeeld als aanvaardbaar beoordeelde 10 procentpunten blijft. Als uitgangspunt lijkt het aannemelijk dat een eventuele bijstelling van de materialiteit wordt toegepast op de SCR omdat deze maatstaf minder direct verband houdt met de reguliere jaarrekeningcontrole.

De externe accountant betreft bij het bepalen van de uitvoeringsmaterialiteit het verworven inzicht in de entiteit, alsmede de aard en omvang van de afwijkingen die zijn vastgesteld bij eerdere controles, waaronder die bij de controle van de jaarrekening. Met betrekking tot de controle van de solvabiliteitsinformatie houdt de externe accountant in dit kader rekening met zijn beoordeling van de kwaliteit van het interne beheersingsproces (bijvoorbeeld zoals opgedaan bij de uitvoering van de specifiek overeengekomen werkzaamheden op de Day One rapportage) en met de gevoeligheid van de uitkomsten voor bepaalde risico's of gehanteerde schattingen/aannames. Bij de bepaling van de uitvoeringsmaterialiteit zal de externe accountant meewegen in hoeverre deze solvabiliteitsbepaling bij de instelling voor de eerste keer onderwerp van controle is.

Van belang is dat de externe accountant tijdig met de instelling zijn beeld over de te hanteren materialiteit deelt. De instelling zal bij de bepaling van de solvabiliteitspositie zelf ook een materialiteit hanteren. Deze dient lager te zijn dan de door de externe accountant geaccepteerde afwijking. Door het vroegtijdig delen van het controleplan van de externe accountant met DNB wordt de toezichthouder geïnformeerd zodat desgewenst met deze gebruiker van de toezichtverslagstaten een (tripartite) dialoog kan worden gevoerd als naar het beeld van de toezichthouder in de specifieke omstandigheden afwijkende materialiteitsoverwegingen meegenomen dienen te worden. De afstemming is met name van belang als de analyse van de externe accountant leidt tot een materialiteit buiten de geïndiceerde bandbreedte. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen in situaties waar de SCR-ratio hoger is dan 200% en/of beperkt gevoelig is voor negatieve ontwikkelingen.

Overigens zal de accountant ook moeten beoordelen, indien van toepassing, in welke mate de toegepaste materialiteit voor de controle van de Solvabiliteit II rapportage hoger of lager kan zijn dan de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole, gezien de toelichting op de solvabiliteitspositie in het jaarverslag (Zie Par. [5.2](#)).

Ad b)

Deze informatie betreft de in de toezichtverslagstaten opgenomen presentatie van balansposten en andere kwantitatieve informatie die niet de SCR-ratio beïnvloeden. Uit de controlewerkzaamheden kunnen presentatie-saldering of classificatieverschillen naar voren komen die betrekking hebben op deze posten en kwantitatieve informatie. Voor deze posten wordt een rapportagematerialiteit gehanteerd die overeenkomt met de hoogste van de materialiteit die gekozen is voor de controle van de EOF en SCR of 10% van de betreffende post. In overeenstemming met Standaard 450, *Evaluatie van tijdens de controle geïdentificeerde afwijkingen* dient de externe accountant het management te verzoeken deze afwijkingen te corrigeren. De niet-gecorrigeerde controleverschillen dienen te worden gerapporteerd in het gedetailleerd rapport/accountantsverslag (Zie Par. [4.2](#)).

3.3 Controle-aanpak Solvabiliteit II

De controle-aanpak van de Solvabiliteit II toezichtverslagstaten valt uiteen in allereerst de beoordeling van de organisatie-inrichting en risicobeheersing van de instelling met betrekking tot de totstandkoming van de toezichtverslagstaten, inclusief de controle van de effectieve werking van deze interne beheersingsmaatregelen en ten tweede de (gegevensgerichte) controle van de toezichtverslagstaten, waaronder de kernonderdelen economische balans, eigen vermogen, solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste.

De vereisten omtrent organisatie-inrichting en risicobeheersing voor instellingen die onder de Richtlijn Solvabiliteit II vallen, zijn opgenomen in de Wft en lagere regelgeving en de Richtlijn Solvabiliteit II en de Gedelegeerde Verordening. Voor instellingen met beperkte risico-omvang of bijkantoren (als

bedoeld in artikel 17) is artikel 22 van de BPR nog steeds van toepassing. In artikel 22 staat vermeld dat de opdracht aan een externe accountant voorziet in een toetsing en beoordeling op hoofdlijnen met betrekking tot de toereikendheid van de organisatie-inrichting en risicobeheersing.

De controle van de toezichtverslagstaten Solvabiliteit II kan niet los gezien worden van de controlewerkzaamheden die reeds ten behoeve van de jaarrekening worden uitgevoerd alsmede het algehele beheersingskader en stelsel van interne controle bij de instelling. Reeds relevante uitgevoerde controlewerkzaamheden en de daaruit voortvloeiende resultaten uit de controle van de jaarrekening worden meegenomen in zowel de inrichting van de controle als de evaluatie van de (on)gecorrigeerde controleverschillen en bevindingen. De accountant betreft bij de controle nadrukkelijk gebeurtenissen die zijn opgetreden in de tussenliggende periode vanaf de controle van de jaarrekening.

Bij de bepaling van de solvabiliteitskapitaalvereiste kan de instelling gebruikmaken van de standaard formule, een intern model of een partieel intern model. Bij de onderdelen waar gebruik wordt gemaakt van de standaardformule stelt de externe accountant vast dat de instelling bij de uitvoering de bepalingen van de richtlijn Solvabiliteit II, de gedelegeerde verordening, de richtsnoeren zoals uitgebracht door EIOPA en de Q&A's zoals gepubliceerd door DNB in acht heeft genomen. De externe accountant neemt kennis van overige eisen en verkregen toestemmingen van DNB en controleert de juiste toepassing hiervan in de toezichtrapportage.

Bij een (partieel) intern model stelt de externe accountant vast dat de toezichthouder formeel heeft ingestemd met het gebruik van dit interne model. De externe accountant stelt vast dat het goedgekeurde model feitelijk is geïmplementeerd. De externe accountant stelt tevens vast dat naderhand doorgevoerde wijzigingen, voor zover als niet materieel beoordeeld door de instelling, ter kennis zijn gebracht van de toezichthouder en dat de overige wijzigingen door de toezichthouder zijn goedgekeurd. Ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie stelt de externe accountant vast dat de permanente goede werking van de modellen wordt gewaarborgd door adequate interne change management-procedures. Deskundigheid over het doel van de modellen, de rekenregels en de parameters die de uitkomsten in belangrijke mate kunnen beïnvloeden, zijn van belang. Controle van de modellen als zodanig is geen onderdeel van de controle van de staten, hetgeen expliciet in de controleverklaring wordt verwoord (zie separate paragraaf 4.1.3).

Bij de opstelling van de economische balans, en het bepalen van de SCR met behulp van een (partieel) intern model of de standaardformule zal gebruik worden gemaakt van de voor dit doel verzamelde data. De externe accountant zal gelet op het belang zekerheid moeten verkrijgen over de betrouwbaarheid daarvan. Indien nodig neemt de externe accountant de onderliggende systemen en processen, voor zover nog niet gecontroleerd tijdens de jaarrekeningcontrole, mee in zijn controlewerkzaamheden.

Onder de bepalingen van Solvabiliteit II vindt er geen verplichte onafhankelijke (externe) actuariële certificering van de toezichtverslagstaten plaats. Het uitbrengen van een separaat assurance-rapport bij de administratieve basisgegevens wordt als gevolg hiervan niet meer voorgeschreven. Op grond van de regelgeving is door de instellingen de actuariële functie ingericht die een tweedelijns rol vervult. Aangezien de actuariële functie onderdeel uitmaakt van de interne beheersing kwalificeert deze niet als een derde ten behoeve waarvan een assurance opdracht kan worden uitgevoerd. Bij de beoordeling van de interne beheersing (waaronder het proces van management, legal en compliance aannames) zal de externe accountant ook de opzet en bestaan van de actuariële functie evalueren. Op basis daarvan besluit de externe accountant over de mate waarin de toetsing van deze interne beheersingsmaatregel zal worden ingezet om op de geïdentificeerde risico's in te spelen.

3.4 Schattingsonzekerheid

De economische balans wordt op basis van de marktwaarde van activa en passiva opgesteld, in overeenstemming met de voorschriften van de Solvabiliteit II richtlijn. Ook bij de bepaling van de SCR wordt op onderdelen gebruik gemaakt van schattingen. De voor de jaarrekeningcontrole van toepassing zijnde controlestandaard inzake schattingen Standaard 540, *De controle van schattingen, met inbegrip van schattingen van reële waarde, alsmede van de toelichtingen daarop* is onveranderd van toepassing voor de controle van de toezichtverslagstaten.

Bij de totstandkoming van de toezichtverslagstaten en specifiek de SCR en EOF gebruikt de verzekeringsmaatschappij (management)schattingen. Op basis van de Gedelegeerde Verordening en Standaard 540 bestaat de verwachting dat management van de verzekeringsmaatschappij schattingonzekerheden met betrekking tot (de totstandkoming van) de toezichtverslagstaten, alsmede schattingswijzigingen, heeft gedocumenteerd en heeft gekwantificeerd. Als onderdeel van de werkzaamheden van de externe accountant beoordeelt deze ook de door management getroffen beheersmaatregelen. De externe accountant verricht ten aanzien van die schattingselementen die een belangrijke invloed hebben op de EOF en de SCR de werkzaamheden zoals benoemd in Standaard 540.

In lijn met Standaard 540 kan de externe accountant de redelijkheid van een (management)schatting evalueren door het ontwikkelen van een puntschatting of een interval en sensitiviteitsanalyses toe te passen. De schattingonzekerheid die hierbij naar voren komt kan, ondanks dat de aannames binnen een aanvaardbare interval vallen, de materialiteit overstijgen. Dit wordt niet als een controleverschil aangemerkt. Het bestaan van deze schattingonzekerheid zal de accountant aanleiding geven tot het inschatten van een verhoogd risico op een afwijking van materieel belang. De accountant zal in overeenstemming met Standaard 540 hierop inspelen. Bij de evaluatie van de schattingen besteedt de externe accountant nadrukkelijk aandacht aan het risico van een tendentie in de schattingen door te kijken naar het totaal van alle schattingen.

Gelet op het complexe karakter van de berekeningen van de technische voorzieningen en andere op schattingen gebaseerde elementen die in de toezichtrapportage zijn opgenomen draagt de externe accountant er voor zorg dat waar nodig deskundigen zijn toegevoegd aan het controleteam dan wel externe deskundigen worden ingeschakeld, rekening houdend met Standaard 620, *Gebruikmaken van de werkzaamheden van een door de accountant ingeschakelde deskundige*.

3.5 Controle van solvabiliteit groepsrapportage

In titel III van de Richtlijn Solvabiliteit II zijn de vereisten in het kader van het toezicht op (her)verzekeringsgroepen opgenomen. Bij de controle van een groepsrapportage neemt de externe accountant als gebruik wordt gemaakt van andere accountants bij de controle de bepalingen van Standaard 600 in acht. Voor de identificatie van significante groepsonderdelen analyseert de externe accountant het risico op een materiële afwijking voor zowel de economische balans als de factoren waarmee de SCR op groepsniveau wordt bepaald.

De externe accountant bepaalt een materialiteit op het niveau van de groepsrapportage en de materialiteit die door de accountant(s) van groepsonderdelen moet worden toegepast bij de controle van de economische balans en de SCR of factoren die de SCR calculatie op groepsniveau beïnvloeden. De externe accountant bepaalt tevens voor zowel de economische balans als de SCR (bepalende factoren) boven welk niveau geconstateerde afwijkingen door de accountants van groepsonderdelen moeten worden gerapporteerd.

De externe accountant bepaalt per significant onderdeel of een volledige controle moet worden uitgevoerd, een controle op een of meer data-velden of elementen van de SCR berekening of gespecificeerde controlewerkzaamheden met betrekking tot geïdentificeerde significante risico's. Voor de overige groepsonderdelen voert de externe accountant cijferanalyses uit. De externe accountant evalueert of met deze samenstel van werkzaamheden en controle van de interne beheersingsmaatregelen op de groep als geheel en de consolidatie voldoende en geschikte controle-informatie wordt verkregen om te komen tot een oordeel over de groepsrapportage.

3.6 Foutevaluatie

Bij de afsluiting van de controle voert de accountant overeenkomstig Standaard 450 een evaluatie van de geconstateerde fouten uit. Uitgangspunt zal zijn dat geconstateerde afwijkingen worden gecorrigeerd. De externe accountant verzoekt het management de geconstateerde afwijkingen te corrigeren. Indien het management weigert om sommige of alle door de accountant meegedeelde afwijkingen te corrigeren, verwerft de accountant inzicht in de redenen van het management om de correcties niet uit voeren, en zal hij met dat inzicht rekening houden bij het evalueren of de financiële overzichten als geheel geen afwijking van materieel belang bevatten.

3.7 Niet onder de controle vallende toezichtverslagstaten

Van de door de instelling in te dienen toezichtverslagstaten valt slechts een deel onder de reikwijdte van de controleverklaring. Omdat de controleverklaring wordt opgenomen in de toezichtrapportage, waarin naast de gecontroleerde financiële overzichten ook de overige financiële overzichten zijn opgenomen, is Standaard 720, *De verantwoordelijkheden van de accountant m.b.t. andere informatie in documenten waarin gecontroleerde financiële overzichten zijn opgenomen* van toepassing. Dit betekent dat de accountant de niet onder de controle vallende toezichtverslagstaten moet lezen en te overwegen of er geen materiële inconsistenties en/of afwijkingen in vermeld staan.

Gelet op de aard van de informatie in de andere overzichten betreft de externe accountant tevens de onderlinge consistentie van de gegevens in de door de instelling ingediende volledige jaar toezichtrapportsage in zijn werkzaamheden. Wij verwijzen eveneens naar paragraaf 5.4 inzake digitale certificering.

3.8 Controledossier

De accountant geeft zich rekenschap van het feit dat het dossier alle relevante controle-informatie omvat die het oordeel over de toezichtrapportage onderbouwt. Dit impliceert dat daar waar de accountant bij de controle gebruik maakt van de werkzaamheden die uitgevoerd zijn bij de jaarrekeningcontrole, de relevante controle-informatie overneemt in het controledossier.

4 Rapportage

4.1 Controleverklaring

4.1.1 Wettelijke bepalingen

In artikel 3:72 lid 7 van de Wft is geregeld dat bepaalde Solvabiliteit II toezichtverslagstaten door de externe accountant moeten worden gecontroleerd en dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot het onderzoek en de waarmerking van de toezichtverslagstaten.

In overeenstemming met de bepalingen voor Solvabiliteit I is, in artikel 133 van het BPR bepaald dat éénmaal per jaar het onderzoek van de toezichtverslagstaten moet worden uitgevoerd. In het Besluit wordt uitgegaan van een 'verklaring omtrent de getrouwheid'. De toezichtverslagstaten betreffen niet een financieel overzicht voor algemene doeleinden. Volgens de definitie van Standaard 700 betreft een financieel overzicht voor algemene doeleinden namelijk een stelsel inzake financiële verslaggeving dat is opgezet om te voorzien in de gemeenschappelijke informatiebehoefte van een breed scala aan gebruikers. De toezichtverslagstaten zijn echter uitsluitend bestemd voor De Nederlandsche Bank. Omdat de toezichtverantwoording geen grondslagen of andere toelichtingen omvatten is, overeenkomstig hetgeen in voorgaande jaren onder Solvabiliteit I gebruikelijk was, met DNB afgestemd dat een compliance verklaring voldoet. Gelet hierop wordt, in overeenstemming met de bestaande NBA-handreiking 1104², voor de controleverklaring uitgegaan van Standaard 800, *Bijzondere overwegingen – controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden*. Onder deze Standaard kan sprake zijn van een getrouw beeld verklaring of een compliance verklaring. Voor een getrouw beeld verklaring moet sprake zijn van een verantwoording die is gebaseerd op een getrouw beeld stelsel. De term 'getrouw-beeld-stelsel' wordt gebruikt om te verwijzen naar een stelsel inzake financiële verslaggeving dat de naleving van de door het stelsel gestelde vereisten voorschrijft, en dat expliciet of impliciet erkent dat het nodig kan zijn dat het management toelichtingen verstrekkt die verder gaan dan de toelichtingen die specifiek door het stelsel vereist zijn, opdat de financiële overzichten een getrouwe weergave vormen.

4.1.2 Oordeelparagraaf

De te controleren toezichtverslagstaten (Zie [bijlage 1](#) en [bijlage 2](#)) zijn gebaseerd op een stelsel voor bijzondere doeleinden. Omdat niet sprake is van een getrouw beeld stelsel wordt in het oordeel opgenomen dat de staten in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld zijn in overeenstemming met de bepalingen van en ingevolge de Wet op het financieel toezicht.

Omdat de controleverklaring niet wordt opgesteld voor een stelsel inzake financiële verslaggeving dat is opgezet om te voorzien in de gemeenschappelijke informatiebehoefte van een breed scala aan gebruikers is het niet verplicht om een entiteit specifieke controleverklaring met materialiteit, reikwijdte en kernpunten uit de controle (Key Audit Matters³) op te stellen volgens Standaard 701. De gebruiker van de verantwoording, De Nederlandsche Bank zal via een gedetailleerd rapport/accountantsverslag worden geïnformeerd (Zie Par. [4.2](#)).

Het oordeel in de controleverklaring betreft, zoals ook onder Solvabiliteit I van toepassing was, een oordeel over de staten die betrokken zijn in het onderzoek van de externe accountant en niet over het proces van de totstandkoming van de toezichtstaten. Eventuele bevindingen ten aanzien van de kwaliteit van het proces worden in het gedetailleerd rapport/ accountantsverslag met bevindingen opgenomen.

4.1.3 Gebruik van (partieel) interne modellen voor de berekening van de SCR

Bij het gebruik van (een) intern(e) model(len) voor de berekening van de SCR wordt in de controleverklaring verwezen naar (een) door DNB goedgekeurd(e) intern(e) model(len). In de paragraaf 'Verantwoordelijkheid van de accountant' van de controleverklaring wordt de volgende zin toegevoegd: "Onze controle omvat niet een zelfstandige validatie van de door ... (naam cliënt)

² Zie NBA-handreiking 1104, paragraaf 5.3.1.9.

³ In de gewijzigde Standaard 701 is aanvullend opgenomen dat het opnemen van kernpunten van toepassing is, als dit op grond van wet- en regelgeving vereist is of de accountant anderszins besluit om deze te communiceren.

gebruikte interne modellen. Deze door De Nederlandsche Bank geaccepteerde interne modellen inclusief de daarbij behorende procesbeschrijvingen zijn in onze controle als norm gehanteerd. “

Bij gebruik van interne modellen wordt aan de oordeelparagraaf van de controleverklaring de volgende zin toegevoegd: “, waaronder begrepen de door De Nederlandsche Bank geaccepteerde interne modellen inclusief de daarbij behorende procesbeschrijvingen.”

4.1.4 *Vermelding van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring in de controleverklaring*

De onder de controleverklaring vallende toezichtverslagstaten worden opgesteld voor toezichtdoeleinden en zijn bestemd voor DNB. De basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring worden, in overeenstemming met de bestaande praktijk, in een separate paragraaf van de controleverklaring opgenomen.

De tekst van de controleverklaring zal door de NBA, na afstemming met de NBA werkgroep Verklaringen, op een later tijdstip openbaar worden gemaakt.

4.2 **Gedetailleerd rapport/accountantsverslag Solvabiliteit II Toezichtrapportage**

Met de controleverklaring bij de jaarrekening, de managementletter en het accountantsverslag rapporteert de externe accountant over de uitkomsten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden uit het controleproces van de jaarrekening. Zoals in de bestaande NBA-handreiking 1104 (24 juli 2015) paragraaf 5.3.1.18⁴ reeds is aangegeven, rapporteert de externe accountant over bevindingen uit de controle van de toezichtstaten. Dit sluit aan bij de verantwoordelijkheid van de accountant te rapporteren aan de personen belast met governance (Standaard 260). De communicatie geschiedt via een gedetailleerd rapport/accountantsverslag, waardoor er meer mogelijkheden zijn om observaties en bevindingen ten aanzien van totstandkoming, beheersing, veronderstellingen en berekeningen ten aanzien van de toezichtverslagstaten op te nemen. Voor zover bevindingen al in de eerdergenoemde rapportage zijn opgenomen behoeven deze niet in deze rapportage herhaald te worden, aangezien de andere rapportage ook reeds ter beschikking staan van de toezichthouder.

In het gedetailleerd rapport/accountantsverslag rapporteert de externe accountant, voor zover niet reeds in andere rapportages is opgenomen over:

- 1 Opdracht, reikwijdte, aanpak van de controle van de toezichtstaten, waaronder materialiteit, onderkende controlerisico's, bevindingen en aanbevelingen. Hierbij wordt bij voorkeur aandacht besteed aan de interpretatie en naleving van de gedetailleerde voorschriften, de kwaliteit van de rapportageprocessen, de ICT, de beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de kwaliteit van de rapportages en in hoeverre zwakten in de interne organisatie van invloed zijn geweest op de controlewerkzaamheden, bijvoorbeeld omdat hierdoor meer gegevensgerichte en aanvullende controlewerkzaamheden moesten worden uitgevoerd. Bij instellingen waar een (partieel) intern model wordt toegepast rapporteert de externe accountant over eventueel doorgevoerde wijzigingen die door de instelling als niet materieel zijn aangemerkt en derhalve niet via een applicatieproces door DNB zijn goedgekeurd.
- 2 Controleverklaring en oordeelsparagraaf. In het geval dat de externe accountant geen ongeclausuleerde controleverklaring afgeeft worden de oorzaken hiervan in detail uiteengezet.
- 3 Melding(en) op grond van artikel 3:88 Wft aan toezichthouder.
- 4 Overige. Benadrukking dat de financiële overzichten zijn opgesteld in overeenstemming met een stelsel voor bijzondere doeleinden en beperking van verspreiding of gebruik.

⁴ Zie ook paragraaf 5.3.3.22 van NBA-handreiking 1104 voor analogie in de bankensector.

5 Overige zaken

5.1 Openbaar verslag/rapport over de Solvabiliteit en Financiële toestand

In de Richtlijn Solvabiliteit II (artikel 35) en de Gedelegeerde Verordening nr. 2015/35 van de Europese Unie betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) (artikel 304) zijn de vereisten voor de verzekeringsinstellingen met een zetel in Nederland opgenomen om een Verslag/Rapport over de Solvabiliteit en Financiële toestand (SFCR) op te stellen en openbaar te maken (artikel 3:73c Wft). Op grond van een uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie omvat dit verslag tevens een aantal van de voorgeschreven toezichtverslagstaten. Er is geen wettelijke eis opgenomen ten aanzien van de controle van deze openbare informatie door de externe accountant.

De vereisten uit artikel 3:73c Wft gelden niet voor verzekeraars met beperkte risico-omvang. Deze verzekeraars dienen op grond van artikel 2:440 lid 10 BW de op basis van artikel 3:73c van de Wft en artikel 134e BPR vastgestelde toelichtingen op de solvabiliteit en financiële positie in de toelichting van de jaarrekening op te nemen. Hierdoor is de betreffende informatie, als onderdeel van deze jaarrekening, onderwerp van accountantscontrole.

5.2 Solvabiliteit II uitkomsten in bestuursverslag en de jaarrekening 2016

Verzekeringsmaatschappijen zijn op grond van bestaande wet- en regeling verplicht om de solvabiliteitsgegevens in het bestuursverslag (RJ 400.109: toestand op balansdatum (solvabiliteit en liquiditeit)) en in de toelichting op de jaarrekening (artikel 2:441 lid 9 BW, RJ 605.402 en 605.403) de solvabiliteit waarover de maatschappij tenminste moet beschikken, de aanwezige solvabiliteit en de door het bestuur noodzakelijk geachte solvabiliteit) toe te lichten.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat artikel 2:441 lid 9 BW (en de RJ-bepalingen uit 605) niet van toepassing is op verzekeraars die met verwijzing naar artikel 2:362 lid 8 BW hun statutaire jaarrekening opstellen op basis van EU-IFRS. Daarnaast geldt voor deze verzekeraars wel de basis inzichtvereiste van BW 2 Titel 9 en de toelichtingsvereisten ten aanzien van kapitaalmanagement zoals opgenomen in EU-IFRS. De toelichtingsvereisten voor verzekeraars met een beperkte risico-omvang en kleine verzekeraars zijn nader uiteengezet in RJ 605.403b respectievelijk RJ 605.403a.

Solvabiliteitsinformatie die integraal onderdeel is van de toelichting op de jaarrekening valt per definitie binnen de scope van de reguliere jaarrekeningcontrole en de daarmee samenhangende controleverklaring. Zeker in het eerste jaar waarin de gewijzigde solvabiliteitsgegevens in de verantwoording opgenomen wordt, bestaat de verwachting dat de externe accountant de werkzaamheden ten aanzien van de solvabiliteit in zijn controleverklaring vermeldt als kernpunt uit de controle.

Indien informatie over de solvabiliteitspositie onderdeel is van het bestuursverslag, dient deze informatie door de externe accountant te worden beoordeeld op basis van de Standaard 720 (De verantwoordelijkheid van de accountant met betrekking tot andere informatie waarin gecontroleerde financiële overzichten zijn opgenomen). Op basis van deze Standaard dient de externe accountant na te gaan of het bestuursverslag alle vereiste informatie bevat en of er sprake is van materiële onjuistheden.

Aangezien de solvabiliteitspositie ook onderwerp zal zijn van een accountantscontrole, kan bij de gebruikers een verwachting bestaan dat de externe accountant de in het bestuursverslag opgenomen positie heeft gecontroleerd. Om geen onterechte verwachtingen te wekken draagt de externe accountant er voor zorg, dat door de instelling adequaat wordt toegelicht in hoeverre de solvabiliteitsinformatie al onderwerp is geweest van de accountantscontrole. De externe accountant overweegt op basis van de opgenomen informatie, in hoeverre in de controleverklaring, de aard van de uitgevoerde werkzaamheden op deze informatie tot uitdrukking moet komen.

5.3 NBA-handreiking 1104

Aangezien de NBA-handreiking 1104 (24 juli 2015) niet is ingetrokken zijn elementen hieruit ook nog steeds van toepassing. Hierbij moet gedacht worden aan de zaken die betrekking hebben op de opdrachtbevestiging, meldingen en inlichtingen aan en overleg met toezichthouders, werkzaamheden

van interne auditors in overeenstemming met Standaard 610, *Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors* en de bevestigingsbrief bij de toezichtverslagstaten.

5.4 Digitale certificering

Op 19 mei 2016 heeft DNB binnen de verzekeringssector een brief openbaar gemaakt waarin de wijzigingen in de accountantscertificeringen van de Solvabiliteit II toezichtverslagstaten zijn toegelicht. Met het gewijzigde proces van indienen van toezichtrapportages door instellingen gebaseerd op de XBRL standaard, via het Digitaal Loket Rapportages, zijn ook significante wijzigingen in het certificeringsproces te verwachten. Binnen de beroepsgroep vindt afstemming plaats om de haalbaarheid van het gebruik van elektronische handtekeningen en te gebruiken beroepslicenties door externe accountants in het certificeringsproces van de toezichtverslagstaten verder te onderzoeken. Nadere informatie hier omtrent zal, na afronding van het overleg ten aanzien van de technische implicaties, met DNB, door de NBA op een later tijdstip bekend worden gemaakt.

INGETROKKEN PER 5 APRIL 2019

Bijlage 1 Overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek

Onderstaand overzicht is ontleend aan de Regeling staten financiële ondernemingen Wft 2011 en bevat een overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek van de Wft toezichtverslagstaten.

Overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek

Template-code	Templatenaam	Solo	Groep
S.01.02	Basisinformatie – Algemeen	Nee	Nee
S.01.03	Basisinformatie – Afgezonderde fondsen en matchingopslagportefeuilles	Nee	Nee
S.02.01	Balans	Ja	Ja
S.02.02	Activa en verplichtingen, per valuta	Nee	Nee
S.03.01	Posten buiten de balansstelling – algemeen	Nee	Nee
S.03.02	Posten buiten de balansstelling – Lijst van door de onderneming ontvangen onbepaalde garanties	Nee	Nee
S.03.03	Posten buiten de balansstelling – Lijst van door de onderneming verstrekte onbepaalde garanties	Nee	Nee
S.04.01	Activiteit per land	Nee	Nee
S.04.02	Informatie over branche 10 in deel A van bijlage I bij de Solvabiliteit II-richtlijn, met uitzondering van de aansprakelijkheid van de vervoerder	Nee	Nee
S.05.01	Premies, schade en kosten, per branche	Ja	Ja
S.05.02	Premies, schade en kosten, per land	Ja	Ja
S.06.01	Overzicht van activa	Nee	Nee
S.06.02	Lijst van activa	Nee	Nee
S.06.03	Instellingen voor collectieve belegging – Doorkijkbeoordeling	Nee	Nee
S.07.01	Gestructureerde producten	Nee	Nee
S.08.01	Open derivaten	Nee	Nee
S.08.02	Derivatentransacties	Nee	Nee
S.09.01	Inkomsten/winsten en verliezen gedurende de periode	Nee	Nee
S.10.01	Uitlenen van effecten en repo's	Nee	Nee
S.11.01	Als zekerheid aangehouden activa	Nee	Nee
S.12.01	Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering	Ja	Nee
S.12.02	Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering – Per land	Nee	Nee
S.13.01	Prognose van toekomstige bruto kasstromen	Nee	Nee
S.14.01	Analyse van levensverzekeringsverplichtingen	Nee	Nee
S.15.01	Beschrijving van garanties van variabele lijfrenteverzekeringen	Nee	Nee
S.15.02	Afdekking van garanties van variabele lijfrenteverzekeringen	Nee	Nee
S.16.01	Informatie over uit schadeverzekeringsverplichtingen voortvloeiende lijfrentes	Nee	Nee
S.17.01	Technische voorzieningen schadeverzekeringsbedrijf	Ja	Nee
S.17.02	Technische voorzieningen schadeverzekeringsbedrijf – Per land	Nee	Nee
S.18.01	Prognose van toekomstige kasstromen (beste schatting – schadeverzekering)	Nee	Nee
S.19.01	Schaden uit hoofde van schadeverzekering	Nee	Nee
S.20.01	Ontwikkeling van de verdeling van ontstane schade	Nee	Nee
S.21.01	Risicoprofiel verdeling van verliezen	Nee	Nee
S.21.02	Schadeverzekeringstechnische risico's	Nee	Nee
S.21.03	Verdeling van schadeverzekeringstechnische risico's – per verzekerd bedrag	Nee	Nee
S.22.01	Effect van langetermijngarantiemaatregelen en overgangsmaatregelen	Nee	Nee
S.22.04	Informatie over de overgangsmaatregel voor de berekening van het rentepercentage	Nee	Nee
S.22.05	Algemene berekening van de overgangsmaatregel voor technische voorzieningen	Nee	Nee
S.22.06	Beste schatting met inachtneming van volatiliteitsaanpassing, per land en valuta	Nee	Nee
S.23.01	Eigen vermogen	Ja	Ja
S.23.02	Gedetailleerde informatie over eigen vermogen, per tier	Nee	Nee
S.23.03	Jaarlijkse ontwikkelingen in het eigen vermogen	Nee	Nee

Template-code	Templatenaam	Solo	Groep
S.23.04	Lijst van eigenvermogensbestanddelen	Nee	Nee
S.24.01	Aangehouden deelnemingen	Nee	Nee
S.25.01	Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen	Ja	Ja
S.25.02	Solvabiliteitskapitaalvereiste – voor ondernemingen die gebruikmaken van de standaardformule en van het gedeeltelijk intern model	Ja	Ja
S.25.03	Solvabiliteitskapitaalvereiste – voor ondernemingen met geheel interne modellen	Ja	Ja
S.26.01	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Marktrisico	Ja	Ja
S.26.02	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Tegenpartijkredietrisico	Ja	Ja
S.26.03	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Levensverzekeringstechnisch risico	Ja	Ja
S.26.04	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Ziekteverzekeringstechnisch risico	Ja	Ja
S.26.05	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Schadeverzekeringstechnisch risico	Ja	Ja
S.26.06	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Operationeel risico	Ja	Ja
S.26.07	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Vereenvoudigingen	Ja	Ja
S.27.01	Solvabiliteitskapitaalvereiste – Rampenrisico in het schade- en ziekteverzekeringsbedrijf	Ja	Ja
S.28.01	Minimumkapitaalvereiste – Uitsluitend levens- of uitsluitend schadeverzekerings- of herverzekeringsactiviteiten	Ja	Nee
S.28.02	Minimumkapitaalvereiste – Zowel levens- als schadeverzekeringsactiviteiten	Ja	Nee
S.29.01	Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	Nee	Nee
S.29.02	Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen – naar beleggingen en financiële verplichtingen	Nee	Nee
S.29.03	Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen – naar technische voorzieningen	Nee	Nee
S.29.04	Gedetailleerde analyse per periode – Technische stromen en technische voorzieningen	Nee	Nee
S.30.01	Facultatieve dekking voor basisgegevens schade- en levensverzekeringsbedrijf	Nee	Nee
S.30.02	Facultatieve dekking voor aandelengegevens schade- en levensverzekeringsbedrijf	Nee	Nee
S.30.03	Basisgegevens programma uitgaande herverzekering	Nee	Nee
S.30.04	Aandelengegevens programma uitgaande herverzekering	Nee	Nee
S.31.01	Aandeel van herverzekeraars (met inbegrip van finite herverzekering en SPV's)	Nee	Nee
S.31.02	Special Purpose Vehicles	Nee	Nee
S.36.01	Intragroeptransacties – Vermogensgerelateerde transacties, overdracht van schulden en activa	Nee	Nee
S.36.02	Intragroeptransacties – Derivaten	Nee	Nee
S.36.03	Intragroeptransacties – Interne herverzekering	Nee	Nee
S.36.04	Intragroeptransacties – Kostendeling, voorwaardelijke verplichtingen, posten buiten de balansstelling en andere posten	Nee	Nee
Nationale staat	Winst en Verliesrekening (vennootschappelijk)	Ja	Nee
Nationale staat	Windstorm	Nee	Nee
Nationale staat	Zorg	Nee	Nee
Nationale staat	Natura-uitvaart	Nee	Nee
Nationale staat	Structurele bedrijfsstatistieken	Nee	Nee

Bijlage 2 Overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek

Onderstaand overzicht is ontleend aan de Regeling prudentieel toezicht verzekeraars met beperkte risico-omvang en bevat een overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek van de Wft toezichtverslagstaten.

BIJLAGE 3: DOOR ACCOUNTANT TE WAARMERKEN JAARSTATEN VOOR VERZEKERAARS MET BEPERKTE RISICO-OMVANG

Bijlage bij artikel 2:4

Overzicht van de staten die de accountant betreft bij zijn onderzoek

NAW	nee
Samenvatting	nee
Balans-1	ja
Balans-2	nee
Balans-3	nee
Beleggingen Toelichting beleggingen	ja
Rendement	nee
PSK Premies, schaden en kosten	ja
EV Eigen vermogen	ja
SKV-1 Solvabiliteitskapitaalvereiste	ja
SKV-2 Solvabiliteitskapitaalvereiste – marktrisico	ja
SKV-3 Solvabiliteitskapitaalvereiste – tegenpartijkredietrisico	ja
SKV-4 Solvabiliteitskapitaalvereiste – levensverzekeringstechnisch risico	ja
SKV-5 Solvabiliteitskapitaalvereiste – ziekteverzekeringstechnisch risico	ja
SKV-6 Solvabiliteitskapitaalvereiste – schadeverzekeringstechnisch risico	ja
SKV-7 Solvabiliteitskapitaalvereiste – rampenrisico in het schade- en ziekteverzekeringsbedrijf	ja
SKV-8 Solvabiliteitskapitaalvereiste – operationeel risico	ja
MKV Minimumkapitaalvereiste	ja
TV-1 Technische voorzieningen voor leven, natura-uitvaart en arbeidsongeschiktheid	ja
TV-2 Technische voorzieningen schadeverzekeringen	ja
TV-3 Projectie toekomstige bruto kasstromen Leven (Beste schatting – leven, natura-uitvaart en arbeidsongeschiktheid)	nee
TV-4 Projectie toekomstige bruto kasstromen Schade (Beste schatting – schade)	nee
TV-5A Informatie te betalen schaden schadeverzekering (rapportagegroep A)	nee
TV-5B Informatie te betalen schaden schadeverzekering (rapportagegroep B)	nee
TV-5C Informatie te betalen schaden schadeverzekering (rapportagegroep C)	nee
TV-6 Spreidingsprofiel verliezen schadeverzekeringen	nee
TV-7 Risicoprofiel verzekeringsportefeuille schade	nee
TV-8 Schadeverzekeringstechnische risico's – grootste netto risico's	nee
TV-9 Grootste netto risico's Leven (inclusief natura-uitvaart en AOV)	nee
HVZ-1 Aandeel herverzekeraars	nee
HVZ-2 Herverzekeringsprogramma komende verslagperiode	nee
W&V Winst- en verliesrekening (vermoedelijk)	ja
Natura Natura-uitvaartverzekeringen	ja
Windstorm	nee
Zorg	nee

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

INGETROKKEN PER 5 APRIL 2019